

Ejk 115/2006

k ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona

V řízení o odstranění stavby je při posuzování „veřejného zájmu“ v případě, kdy stavebník podá žádost o dodatečné povolení stavby, nutné vycházet z právního stavu, který tu je v době rozhodování o tomto dodatečném stavebním povolení. Pokud v mezidobí mezi skutečným provedením stavby a řízení o odstranění stavby došlo ke změně právních předpisů, které stavebníkovi uložily více právních povinností, musí tento nepříznivý stav nést stavebník, neboť to byl on, kdo způsobil protiprávní následek.

k ust. § 56 písm. g) stavebního zákona

Pokud dojde k úplné výměně stožárů elektrického vedení, včetně nového zemního osazení takových stožárů, nejedná se o pouhou stavební úpravu, ale o stavbu novou, která vyžaduje stavební povolení. Je pak nepodstatné, zda na tuto stavbu bylo vydáno rozhodnutí o umístění stavby, neboť v případě, kdy se linie stavby neliší od linie stavby dosavadní, rozhodnutí o umístění stavby vydáváno není. Stavební úřad však musí na takovou stavbu vydat stavební povolení v příslušném správním řízení.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2006, čj. 7 Ca 1/2005-33) mán

Autor **považuje za vhodné** zveřejnění ve Sbírce rozhodnutí.

k § 56 písm. g) a § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.)

I. V řízení o odstranění stavby je při posuzování veřejného zájmu v případě, kdy stavebník podá žádost o dodatečné povolení stavby, nutné vycházet z právního stavu, který tu je v době rozhodování o tomto dodatečném stavebním povolení. Pokud v mezidobí mezi skutečným provedením stavby a řízení o odstranění stavby došlo ke změně právních předpisů, které stavebníkovi uložily více povinností, musí tento nepříznivý stav nést stavebník, neboť to byl on, kdo způsobil protiprávní následek.

II. Pokud dojde k úplné výměně stožárů elektrického vedení, včetně nového zemního osazení takových stožárů, nejedná se o pouhou stavební úpravu, ale o stavbu novou, která vyžaduje stavební povolení. Je pak nepodstatné, zda na tuto stavbu bylo vydáno rozhodnutí o umístění stavby, neboť v případě, kdy se linie stavby neliší od linie stavby dosavadní, rozhodnutí o umístění stavby vydáváno není. Stavební úřad však musí na takovou stavbu vydat stavební povolení v příslušném správním řízení.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2006, čj. 7 Ca 1/2005-33) mán

Autor **považuje za vhodné** zveřejnění ve Sbírce rozhodnutí.

7 Ca 1/2005-33

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců JUDr. Ivety Šaškové a JUDr. Hany Pipkové ve věci žalobců: A) Občanské sdružení Okraj, se sídlem v Praze 6, Na okraji 1305/14, B) Vladimír Čermák, bytem v Praze 10, Černokostecká 54, C) Ing. arch. Zdeněk Macek, bytem v Praze 6, Štolbova 16, všichni zast. JUDr. Petrem Kužvartem, advokátem se sídlem v Praze 4, Za Zelenou liškou 967, proti žalovanému: Magistrát hlavního města Prahy, odbor stavební, se sídlem v Praze 1, Mariánské náměstí 2, pracoviště v Praze 1, Pařížská 26, za účasti osoby zúčastněné na řízení: Pražská energetika, a. s., IČ: 60193913, se sídlem v Praze 10, Na Hroudě 1492/4, zast. JUDr. Milanem Kohoutem, advokátem se sídlem v Praze 6, Břevnovská 433/12, o přezkoumání rozhodnutí orgánu veřejné správy, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2004, čj. MHMP-118999/2004/OST/Ja,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebního, ze dne 20. 10. 2004, čj. MHMP-118999/2004/OST/Ja, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen na náhradě nákladů řízení zaplatit žalobcům částku 9225 Kč do třiceti (30) dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Petra Kužvarta, advokáta.

III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ě n í :

I.

Žalobci napadli v celém rozsahu rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zrušeno rozhodnutí odboru výstavby Úřadu městské části Praha 6 (dále jen „stavební úřad“) ze dne 15. 6. 2004, čj. výst: 2333/elektro-110 kV/04-Šm, jímž bylo společností Pražská energetika, a.s., nařízeno odstranění nepovolené stavby „Rekonstrukce vedení 110 kV TR západ – TR Červený Vrch“ (dále také jen „stavba“).

II.

Žalobci v žalobě zrekapitulovali dosavadní průběh správního řízení. Dne 6. 12. 2000 stavební úřad zahájil řízení o odstranění stavby a následně dne 26. 4. 2001 rozhodl o jejím odstranění. K odvolání účastníků řízení bylo toto rozhodnutí žalovaným zrušeno dne 12. 10. 2001. V tomto rozhodnutí žalovaný vyslovil právní názor, že jde o nepovolenou stavbu, na níž se nevztahují ustanovení stavebního zákona o stavbách, které by nevyžadovaly stavební povolení [ust. § 56 písm. g) zákona č. 50/1976 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „stavební zákon“]. Žalovaný v tomto rozhodnutí zároveň určil stavební úřad městské části Praha 6 jako úřad, který povede nové řízení a uložil mu prověřit okruh účastníků řízení. Tuto povinnost splnil stavební úřad oznámením dne 16. 10. 2003, nicméně nikdy nerozhodl řádným procesním způsobem o účastenství přímo sousedících rezidentů – vlastníků nemovitostí pod vedením a rodinných domů na nich, včetně žalobce Zdenka Macka. Tito účastníci stavebnímu úřadu oznámili

vstup do řízení, stavební úřad je z řízení nijak nevyloučil, ale ani s nimi ve stavebním řízení nejednal, čímž došlo ke zbavení jejich procesních práv. Následně bylo vydáno nové rozhodnutí stavebního úřadu o odstranění stavby dne 15. 6. 2004. Toto rozhodnutí nebylo žalobci Zdeňku Mackovi nikdy doručeno. Proti tomuto rozhodnutí se odvolal stavebník (osoba zúčastněná na řízení). Následně vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí, jímž prvostupňové správní rozhodnutí zrušil.

Žalobci v prvním žalobním bodě žalovanému vytýkají, že v napadeném rozhodnutí změnil svůj právní názor na nepovolenou stavbu, oproti rozhodnutí z roku 2001, aniž by se objevil nějaký podstatný právní důvod nebo věcný podklad pro takovou změnu. Podle názoru žalobců je definice stavebního zásahu provedená přesně v ust. § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona, přičemž podmínkou pro takové posouzení je zachování půdorysného i výškového ohraničení stavby. V ust. § 56 písm. g) stavebního zákona je pak užíván termín stavební úprava elektrických vedení, který v sobě od roku 1998 (od nabytí účinnosti zákona č. 83/1998 Sb., který novelizoval stavební zákon) zahrnuje obecnou zákonnou definici stavební úpravy. Výkladem těchto ustanovení tak nelze dojít k jinému názoru, než že stavební povolení je zapotřebí ke stavební úpravě elektrického vedení, kde se výrazně mění půdorys i výška, natož ke zhotovení úplně nového vedení s odchylnými rozměry. Navíc, podle ust. čl. 4 odst. 10 vyhlášky č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze (dále jen „vyhláška o technických požadavcích“), je od 1. 1. 2000 povinností umísťovat rozvodné elektrické vedení v zastavěných částech obce pod zem. Stavebník se pod záminkou stavební úpravy a zachování původního trasování pokusil vyhnout povinnosti umístit vedení alespoň v těsné blízkosti bytové zástavby pod zem. Případné výjimky z příslušného ustanovení vyhlášky o technických požadavcích se povolují na žádost a ve správním řízení, přičemž tato výjimka musí být vydána před umístěním stavby, což se v daném případě nestalo. Takovou výjimkou pak nebyly respektovány podmínky podle ust. § 138a odst. 1 stavebního zákona, neboť nebyla splněna podmínka, že výjimka neohrozí bezpečnost, ochranu zdraví a života osob a sousední nemovitosti.

Ve druhém žalobním bodě žalobci žalovanému vytýkají změnu jeho právního názoru od původního kasačního správního rozhodnutí. Podle názoru žalobců žalovaný jednal na pokyn vedení města, jež je se stavebníkem ve velmi úzkých vztazích. Důkazem je časopis PRE fórum č. 04/8, kde je rozhovor s náměstkem primátora. Ve věci tak rozhodovali podjatí pracovníci správního orgánu, kteří měli být z řízení vyloučeni. Žalobci poukázali na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. 10. 2002, sp. zn. 30 Ca 23/2002 a ze dne 5. 1. 2004, sp. zn. 30 Ca 69/2003.

Ve třetím žalobním bodě žalobci napadli odkaz žalovaného na neformální stanovisko odboru územního rozhodování Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 17. 4. 1997, kde orgán příslušný k územnímu řízení sdělil, že nebude vydávat územní rozhodnutí. Toto stanovisko nelze v tomto řízení využít, neboť jeho předmětem nebylo územní rozhodnutí, ale zhotovení stavby bez stavebního povolení. Stavba pak byla provedena na základě projektové dokumentace z roku 1999 a 2000, a proto nemohl příslušný správní orgán v roce 1997 takovou dokumentaci posuzovat.

Ve čtvrtém žalobním bodě pak žalobci vytýkají nedostatky výroku napadeného rozhodnutí, které prvostupňové správní rozhodnutí toliko ruší, aniž by bylo uvedeno, jak má být dále ve věci postupováno. Pokud žalovaný v odůvodnění uvádí, že prvostupňové správní rozhodnutí nemělo být vydáno, pak měl věc vrátit stavebnímu úřadu se závazným

pokynem, aby ten řízení zastavil podle ust. § 30 správního řádu. Tím, že tak žalovaný nepostupoval, odňal žalobcům právní možnost proti takovému rozhodnutí brojit opravnými prostředky.

V pátém žalobním bodě konkrétně žalobci napadli odůvodnění rozhodnutí, z něhož vyplývá, že žalovaný nezkoumal, „zda v roce 1997 byla změna stavby posouzena správně a jako podstatnou shledal tu skutečnost, že změna stavby byla příslušným stavebním úřadem výše uvedeným způsobem posouzena“. Žalovaný tak vůbec nezkoumal meritum věci a spokojil se s formálním pravdou, že dávno před vypracováním dokumentace byly sděleny neformálně názory stavebních úřadů k případnému provedení stavby, aniž by tyto úřady znaly, v jakém provedení stavba bude. Neformální sdělení odboru územního rozhodování Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 17. 4. 1997, že se nepovede územní řízení, a sdělení žalovaného ze dne 11. 6. 1997, že nebude určovat stavební úřad, ač rozhodnutím z 12. 10. 2001 jej určil, před možností posoudit projektovou dokumentaci, podle názoru tvoří překážku věci rozhodnuté. Nelze ospravedlňovat konání stavebníka o stanoviska z roku 1997, když stavěl na základě dokumentace z let 1999 – 2000. I tyto skutečnosti svědčí o tom, že postup žalovaného byl účelový a že rozhodnutí bylo vydáno vyloučenými úředníky.

V šestém žalobním bodě dále poukázali na skutečnost, že hygienik na jednání dne 28. 2. 2001 uvedl, že v případě posuzování stavby po 1. 1. 2001 bude nutné v projektové dokumentaci prokázat soulad stavby s požadavky vládního nařízení č. 480/2000 Sb. o ochraně zdraví před neionizujícím zářením. Tento soulad se stavebník prokázat ani nepokusil. Dětem žijícím v blízkosti vysokonapětových zařízení může hrozit riziko onemocnění leukémií, ač se o této věci odborně diskutuje. Proto měly správní orgány postupovat podle ust. § 13 zák. č. 17/1992 Sb. v souladu se zásadou předběžné opatrnosti.

III.

Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhoval její zamítnutí. Ve svém vyjádření uvedl, že ve správním spisu je založena i plná moc žalobce Zdeňka Macka, kterým výslovně zmocnil JUDr. Petra Kužvarta, aby je zastupoval v předmětném správním řízení. V podání ze dne 21. 3. 2002 pak výslovně uvedli, že žádají „o doručení písemností, jež se k tomuto řízení vztahují. Postačuje doručení v jednom exempláři na adresu právního zástupce“. JUDr. Petru Kužvartovi bylo doručováno a bylo s ním jako s účastníkem jednáno.

Dále žalovaný uvedl, že vychází z právního názoru, že v daném případě je ust. § 56 písm. g) stavebního zákona speciálním ustanovením ve vztahu k obecné úpravě pojmu stavební úprava podle ust. § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona. Je tomu zejména proto, že u stavby elektrického vedení, která kopíruje terén, nelze jednoznačně určit výškové ohraničení stavby. Část stavby původně povolené jako II. etapa vedení Slapy – Praha – sever v roce 1955, byla provedena ve stejné trase a nedošlo ke zvýšení provozního napětí ani k rozšíření ochranného pásma. Celá trasa vedení je i ve schváleném územním plánu jako trasa vrchního (venkovního) vedení. Předmětná výjimka byla udělena, byť po provedení výměny vedení.

Ohledně podjatosti úředníků žalovaný uvedl, že za současného stavu není přípustné, aby byla vyslovena podjatost správního orgánu jako celku. Působnost k projednání věci je

dána zákonem, a nelze tak věc svévolně postoupit orgánu jinému. Námitka podjatosti pak byla vznesena až po skončení řízení ve správním řízení o obnově.

Stanovisko odboru územního rozhodování Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 17. 4. 1997 žalovaný v dané věci považuje za zásadní. Pokud by tento stavební úřad posoudil věc tak, že pro rekonstrukci vedení je nutné územní rozhodnutí, muselo by následovat vydání stavebního povolení. Pokud by nebyly splněny podmínky podle ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, stavební úprava by tak podléhala i vydání územního rozhodnutí.

Dokumentace zpracovaná v lednu 1999 není novou nebo jinou dokumentací, ale lze ji charakterizovat jako podrobnější (prováděcí) dokumentaci, než je ta, která se předkládá ke stavebnímu řízení. Z této dokumentace zpracované v lednu 1999 vyplývá, že trasa rekonstruovaného vedení důsledně kopíruje stávající trasu včetně zachování stožárových míst, přičemž základy jsou situovány do původních stávajících míst stožárů. V roce 1997 byla posuzována stavebním úřadem výměna vedení ve stejném rozsahu, v jakém byla provedena, což vyplývá ze stanoviska odboru územního rozhodování ze dne 17. 4. 1997 (rekonstrukce vedení 110 Kv TR Západ – TR Červený vrch, spočívající ve výměně vodičů za větší průřezy tak, aby se zvětšila přenosová kapacita, v důsledku čehož bude nutné vyměnit i stávající stožáry).

Ohledně výroku napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že v případě zrušení prvostupňového správního rozhodnutí není nikde vyřešena otázka ukončení vlastního řízení. Praxe se ustálila na tom, že v případě, kdy nemělo být rozhodnutí vůbec vydáno, tak jej odvolací orgán zruší. Žalovaný tak rozhodl na základě ust. § 59 odst. 2 správního řádu, který takový postup umožňuje. Pro své rozhodnutí vycházel z obsahu spisu a řízení nebylo nutné doplňovat.

Žalovaný považuje skutečnost, že rekonstrukce vedení 110 kV TR Praha západ – TR Červený vrch byla příslušnými stavebními úřady již věcně posouzena, za zásadní pro další řízení. Sdělení odboru územního rozhodování ze dne 17. 4. 1997 a 10. 4. 1998 nelze považovat za neformální sdělení názorů stavebního úřadu. Sdělením z roku 1997 se stavební úřad vyjadřoval ke konkrétní stavební činnosti a vyplývá z něj, že posuzoval „rekonstrukci vedení 110 kV TR Západ – TR Červený vrch, spočívající ve výměně vodičů za větší průřezy tak, aby se zvětšila přenosová kapacita, v důsledku čehož bude nutno vyměnit i stávající stožáry“. Na základě sdělení stavebníka, že zůstane zachována trasa vedení, stožárová a šíře ochranného vedení, pak stavební úřad sdělil, že nebude vydávat územní rozhodnutí. Z tohoto stanoviska také vyplývá, že stavebnímu úřadu bylo známo, že dojde ke zvýšení některých stožárů, neboť ji v něm akceptoval („Výslovně však upozorňujeme, že v případě zvýšení některých stožárů je nezbytné projednání s orgány letecké inspekce“). Ač tedy nebylo v dané věci vydáno správní rozhodnutí, toto sdělení je možné považovat za výsledek rozhodovací činnosti správního orgánu, na jehož podkladě v dobré víře stavebník konal.

K posudku hygienika žalovaný uvedl, že případné zvýšení zdravotního rizika je v současné době velmi odborně sporné, navíc zde se nejedná o stavbu novou, ale o stavbu existující asi 50 let.

Závěrem žalovaný uvedl, že rekonstrukce byla v roce 1997 příslušným správním orgánem posouzena jako stavební úprava ve smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona a v řízení nebylo prokázáno, že by tato stavební úprava byla provedena jinak. Proto nebyl

dán důvod pro vedení řízení o odstranění stavby podle ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Ministerstvo pro místní rozvoj sice v roce 2000 vydalo metodický pokyn, který konstatuje, že výměnu vedení nelze považovat za stavební úpravu podle ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, nelze jej však podle názoru žalovaného aplikovat na právní vztahy již vzniklé, tedy se zpětnými účinky.

IV.

V řízení uplatňovala práva osoba zúčastněná na řízení (ve správním řízení stavebník, stejně je tak označovaná i v odůvodnění tohoto rozsudku), která se k věci nijak nevyjádřila.

V.

K vyjádření žalovaného podali žalobci repliku. Uvedli v ní, že žalobce Zdeněk Macek byl zastoupen JUDr. Petrem Kužvartem, ale tento žalobce nebyl uveden v rozdělovníku. U stavby elektrického vedení lze určit výškové ohraničení stavby, neboť se jedná o změření výšky stožárů. Žalobci nesouhlasili s názorem, že podle správního řádu nelze s úspěchem namítat podjatost celého správního orgánu. Stavba byla provedena podle té dokumentace ve správním spise, jiná dokumentace projednávána nebyla. Ohledně výkladu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona pak žalobci (jako už v žalobě) poukázaly na konstantní výkladovou praxi od roku 1982.

VI.

Z obsahu správního spisu plynou tyto pro právní posouzení věci podstatné skutečnosti.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor územního rozhodování, zaslal stavebníkovi dopis datovaný dne 17. 4. 1997, čj. 123749/97/OUR/MI, ve věci: „Rekonstrukce vedení 110 kV TR Západ – TR Červený vrch“. V tomto dopise tento správní úřad stavebníkovi sdělil, že k provedení rekonstrukce dvojitého vedení ve stávající trase nemá námítky. Pracovně zvažovali možné důsledky křížení vedení s Bělohorskou a budoucí radiálou v prostoru Vypichu, a proto uvažovali o přemístění stávajícího stožáru. S ohledem na nejasnosti kolem rozvoje tohoto území nakonec rozhodli pro ponechání trasy vedení beze změny. S ohledem na výše uvedené sdělili, že akci připravenou stavebníkem považují ve smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona a sdělení bývalého Federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj z 20. 10. 1981 za stavební úpravu, na které nebudou vydávat územní rozhodnutí. V případě zvýšení některých stožárů je nezbytné projednání s orgány letecké inspekce. Dopis je opatřen běžným razítkem a podepsán ing. Jiřím Štorkánem, vedoucím referátu městského inženýrství.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor územního rozhodování, zaslal stavebníkovi další dopis ze dne 12. 6. 1997, čj. 128326/97, označení jako doplnění dopisu předchozího.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor výstavby, zaslal společnosti Energovod, a. s., dopis ze dne 11. 6. 1997, čj. MHMPP009V4KL VYS-3504/97/Ky, v němž adresátu sdělil, že ze shora zmíněného dopisu odboru územního rozhodování se jedná o stavební úpravu stávajícího vedení vy smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, které nevyžadují povolení stavebního úřadu. Pokud by trasa vedení byla jakkoli směrově měněna, vyžaduje změna stavby vydání územního rozhodnutí, v opačném případě se stavební povolení nevydává. V dřívější žádosti bylo uvedeno, že rekonstrukce bude spočívat v demontáži stávajícího vedení včetně rozrušení základů a postavení nového vedení ve stávající trase.

K tomu platí nadále stanovisko, že v případě úplného odstranění stávající stavby nelze hovořit o udržovacích pracích či stavebních úpravách vedení ve smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona. Stavební úpravou se rozumí změna dokončené – realizované stavby, nikoliv její náhrada za novou. Pokud je tedy nově realizována nová stavba, musí být pro její umístění a projektovou přípravu stanoveny podmínky územním rozhodnutím. Odbor územního rozhodování posoudil zamýšlenou změnu stavby ve smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona a odbor výstavby toto posouzení akceptuje, přitom musí respektovat ustanovení stavebního zákona, které taxativně vyjmenovává stavby, které stavební povolení ani ohlášení nevyžadují. Pokud se tedy jedná o takovou stavbu, není oprávněn určovat stavební úřad, který by vydal stavební povolení stavby, nacházející se na území více stavebních úřadů. V daném případě je třeba podrobněji stanovit, zda se jedná o stavební úpravu a pak nebude vydáváno žádné rozhodnutí stavebního úřadu, nebo zda se jedná o novou stavbu (byť jen v části úseku), která vyžaduje vydání jak územního rozhodnutí, tak stavebního povolení. Dopis je opatřen běžným razítkem magistrátu a podepsán Ing. arch. Václavem Vondráškem, vedoucím odboru výstavby.

Rozhodnutím stavebního úřadu ze dne 26. 4. 2001, čj. 6022/elektro 2000-Šm, bylo stavebníkovi nařízeno odstranění nepovolené stavby „Rekonstrukce vedení 110 kV TR západ – TR Červený Vrch“ v rozsahu odstranění vrchního vedení a 24 stožárů včetně základů na vymezeném pozemcích. V odůvodnění je mj. uvedeno, že stavební úřad zjistil na místě samém, že stavebník provádí stavební aktivity v ulici Na okraji v Praze 6. Stavební úřad posléze dospěl k závěru, že se jedná o rekonstrukční práce na části stavby ve stávající trase, a že akce je v souladu se zněním ust. § 56 písm. g) stavebního zákona a nevyžaduje povolení ani souhlas stavebního úřadu. Odbor výstavby Magistrátu hlavního města Prahy upozornil stavební úřad na důsledné prověření charakteru akce a doporučil mu obrátit se na Ministerstvo pro místní rozvoj. Na základě stanoviska Ministerstva pro místní rozvoj pak stavební úřad přehodnotil své stanovisko a dospěl k závěru, že se nejedná o stavební úpravu, na níž se vztahuje ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, neboť došlo k odstranění existujícího vedení, tj. stožárů i vodičů a jejich nahrazení jinými vyššími stožáry s užším vyložení konzol, s většími základy a jinými průřezy vodičů. Stavební v řízení nesplnil své povinnosti podle ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, a proto bylo nařízeno stavbu odstranit a stanovena k tomu lhůta a podmínky.

Rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy, odboru výstavby, ze dne 12. 10. 2001, čj. MHMP-76761/2001/VYS/Kr/Hn, bylo k odvolání účastníků správního řízení shora uvedené prvostupňové správní rozhodnutí zrušeno (zároveň bylo zamítnuto odvolání občanského sdružení Okraj). V tomto kasačním rozhodnutí magistrát mj. uvedl, že provedl dne 1. 8. 2001 obhlídku trasy, při níž zjistil nové betonové základy u stožárů č. 1 – 24 včetně nové ocelové příhradové konstrukce. Všechny stožáry mají oboustranná konzolová vyložení ve třech úrovních se šesti fázovými vodiči a jedním zemnicím lanem, situovaným na vrcholu stožáru. Všechny původní stožáry v celé trase TR Praha – západ a TR Červený vrch (kromě stožáru č. 25) včetně nadzemního vedení byly odstraněny a nahrazeny stožáry vyššími než původní a jejich půdorysný rozměr i základy oproti původním rozměrům byly zvětšeny. Proto nelze provedenou stavbu posuzovat podle ust. § 56 písm. g) stavebního zákona. V daném případě nebyly splněny podmínky podle ust. § 139b odst. 3 písm. c) stavebního zákona. Navíc původní stavba byla v daném úseku zcela odstraněna a nahrazena jinou, je proto třeba na tuto stavbu nahlížet jako na stavbu novou, postavenou bez stavebního povolení. V odůvodnění je pak dále uvedeno, že nové projednání věci provede odbor výstavby Úřadu městské části Praha 6, neboť byl na

základě výsledku odvolacího řízení ustaven příslušným stavebním úřadem podle ust. § 119 stavebního zákona.

Opatřením ze dne 12. 10. 2001, čj. MHMP-76761/2001/VYS/Kr, žalovaný jako příslušný správní úřad, stanovil odbor výstavby Úřadu městské části Praha 6 příslušným stavebním úřadem podle ust. § 119 stavebního zákona.

Po shora uvedeném kasačním správním rozhodnutí stavební úřad vydal opětovné rozhodnutí o odstranění stavby dne 15. 6. 2004, čj. výst. 2333/elektro- 110 kV/04-Šm (prvostupňové správní rozhodnutí). Proti tomuto rozhodnutí podal odvolání stavebník, přičemž na základě tohoto opravného prostředku žalovaný prvostupňové správní rozhodnutí napadeným rozhodnutím zrušil. Žalovaný zjistil, že předmětná stavba se nachází na území dvou městských částí. Ke stavbě se již v roce 1997 vyjadřoval Magistrát hlavního města Prahy – odbor územního rozhodování, jako stavební úřad příslušný ve smyslu ust. § 119 stavebního zákona. Ze jeho stanoviska ze dne 17. 4. 1997 vyplývá, že se vyjadřoval k této stavbě. Odbor výstavby Magistrátu hlavního města Prahy toto sdělení akceptoval ve sdělení ze dne 11. 6. 1997. Stavebník tuto rekonstrukci provedl v roce 2000. Ze spisu není zřejmé, že by tato změna stavby byla provedena jinak, než jak byla v roce 1997 předložena stavebnímu úřadu k posouzení. Proto řízení o odstranění stavby nemělo být vůbec vedeno, stavba již jednou byla stavebním úřadem posouzena a stavebník na tomto základě konal. I když v roce 1997 nebylo vydáno ve správním řízení řádné rozhodnutí, je nutné sdělení stavebního úřadu z roku 1997 považovat za výsledek činnosti správního orgánu, na jehož základě stavebník konal.

VII.

Městský soud v Praze napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je v merituu věci plně důvodná, a namísto je napadené rozhodnutí zrušit pro nezákonnost a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 1, 4 s. ř. s.).

VIII.

Pro posouzení celé věci v otázce právního hodnocení stavby a řízení o jejím odstranění je nutné vycházet z těchto ustanovení.

Podle ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, ve znění účinném do 30. 4. 2005, se stavební povolení ani ohlášení nevyžaduje u stavebních úprav elektrických vedení bez omezení napětí, pokud se nemění jejich trasa.

Podle ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, ve znění účinném od 1. 5. 2005, se stavební povolení ani ohlášení nevyžaduje u stavebních úprav elektrických vedení bez omezení napětí a stavebních úprav nadzemních a podzemních vedení telekomunikační sítě, pokud se nemění jejich trasa.

Jak je ze shora uvedené citace právního předpisu patrné, daný případ je nutné posuzovat s ohledem na příslušné znění stavebního zákona účinné do 30. 4. 2005, kdy o něm správní orgány rozhodovaly a kdy byla stavba provedena.

Definici „stavební úpravy“, která je pro posouzení této věci naprosto klíčová, obsahuje přímo stavební zákon ve znění účinném od 1. 7. 1998 ve svém ust. § 139b odst. 3 písm. c) a definuje ji jako změnu dokončené stavby, kterou jsou stavební úpravy, při nichž se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby. Není správný názor žalovaného (navíc naprosto ojedinělý), že ust. § 56 písm. g) stavebního zákona je zcela svébytným ustanovením, které nemůže být vykládáno ve smyslu ust. § 139b odst. 3 písm. c) stavebního zákona, neboť nic takového ze znění stavebního zákona vůbec nevyplývá. Při výměně stožárů elektrického vedení samozřejmě může dojít k výškové změně stavby, ale i ke změně půdorysné (osazení např. nových patek stožárů), navíc ust. § 139b odst. 3 písm. c) stavebního zákona je zcela obecné a dopadá na ostatní ustanovení stavebního zákona (srov. systematické zařazení tohoto ustanovení a obecné vymezení jeho znění).

Zmíněné vyjádření odboru územního rozhodování bylo vydáno formou dopisu v roce 1997. Toto vyjádření však nelze „akceptovat“ z hlediska posuzování pojmu, zda se jednalo o stavební úpravu vyžadující povolení či ohlášení, a to již z toho důvodu, že zmíněný správní orgán se vyjadřoval k naprosto jinému okruhu právních vztahů – k řízení o umístění stavby. Řízení o umístění stavby a stavební řízení jsou dvě rozdílná správní řízení, která hodnotí zcela jiné skutečnosti na základě zcela jiných právních premis. Je pochopitelné, že pokud výměna stožárů byla provedena ve stejné trase, v níž už staré stožáry stály od roku 1955, tak nebylo nutné vydávat nové rozhodnutí o umístění stavby (pokud by si to správní orgán k tomu příslušný nevyhradil, např. s ohledem na nově zamýšlené dopravní stavby v území), neboť na umístění stavby se nic nezměnilo.

Není však naprosto důvodný názor žalovaného, že by tímto dopisem, který ve svém obsahu vychází z toho, že bude provedena výměna stožárů, bylo dáno stavebníkovi nějaké právo na výměnu stožárů v rámci stavebního řízení, neboť orgán územního rozhodování k takovému právnímu závěru nemá pravomoc. Tato pravomoc je právě na stavebním úřadu, aby posoudil, zda se jedná o stavební úpravu, která nevyžaduje povolení či ohlášení, či zda se jedná v podstatě o stavbu novou. Z této skutečnosti však stavební úřad – žalovaný – v dopise ze dne 11. 6. 1997 zcela správně vychází - „v případě úplného odstranění stávající stavby nelze hovořit o udržovacích pracích či stavebních úpravách ve smyslu ust. § 56 písm. g) stavebního zákona, neboť stavební úpravou se rozumí změna dokončené stavby, nikoli její náhrada stavbou novou“. Soud nemá k takovému právnímu závěru stavebního úřadu co dodat, neboť je plně v souladu se stavebním zákonem.

Pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z právního názoru, že shora uvedeným dopisem ze dne 11. 6. 1997, který navíc nebyl adresován stavebníkovi, ale společnosti Energovod, a.s., stavební úřad stavbu akceptoval, jedná se o skutečnost, která obsahu dopisu zcela zjevně neodpovídá. Není pravdou, že by správní orgány kdykoliv v řízení stavebníkovi sdělily, že na výměnu stožárů není nutné stavební povolení – taková skutečnost i ze zmíněných dopisů nijak nevyplývá. Odbor územního rozhodování ve svém dopise zcela správně pouze uvedl, že za situace, kdy stavba povede ve stejné linii, jako stavba stávající, nebude na ni vydávat územní rozhodnutí. O žádném stavebním povolení tento správní orgán rozhodovat ani nemohl. Odbor výstavby pak ve svém dopise nikde nevedl, že by na výměnu stožárů stavební povolení vydáno být nemělo – tato skutečnost z něj nevyplývá. Navíc, tento dopis nebyl adresován stavebníkovi, ale osobě jiné, proto není soudu dost dobře jasné, jaká práva by tento dopis měl dát přímo stavebníkovi. Jak již bylo několikrát uvedeno – v průběhu správního řízení příslušný správní orgán nikdy stavebníkovi nesdělil, že výměna stožárů je pouhou stavební úpravou,

nevyžadující stavební povolení, a proto o nějakých nabytých právech stavebníka je zcela zbytečné hovořit.

Jak bylo shora uvedeno, stavební úřad, na rozdíl od odboru územního rozhodování, posuzuje ve správním řízení vztahy jiné a proto jeho úvaha o přípustnosti stavby s veřejným zájmem musí být podložena jinými argumenty. Tak tomu v daném případě nebylo a již z tohoto důvodu je namístě takové rozhodnutí zrušit. Navíc není možné přehlédnout, že celá výměna stožárů, včetně zemních prací, zcela zjevně není pouhou úpravou stavby, neboť se tu postavila stavba zcela nová (nové stožáry s novým osazením). Tato skutečnost zjevně plyne i z odůvodnění předchozích správních rozhodnutí, kdy stavební úřady konaly ve věci místní šetření. Označit takovou novou stavbu stožárů elektrického vedení za stavební úpravu stavby dosavadní nikdy žádnou oporu ani v zákoně, ani v teoretické literatuře, nemělo.

S ohledem na shora uvedené je pak již bezpředmětné zabývat se žalobním bodem, kde žalobci žalovanému vytýkaly, že své rozhodnutí opřel o dokumentaci ke stavbě z roku 1997, a nikoliv z roku 1999 a 2000, neboť na základě stavební dokumentace z roku 1997 žádné povolení ani stanovisko správního orgánu vydáno nebylo a proto správní orgány nemohou z této skutečnosti právně významná zjištění čerpat. V řízení o odstranění stavby podle ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona bude plně na stavebníkovi, aby prokázal, že stavba byla provedena v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy. Vzhledem ke skutečnosti, že podle názoru soudu se jedná o stavbu provedenou bez stavebního povolení, musí stavebník prokázat právně rozhodné skutečnosti k době, v níž bude o odstranění stavby rozhodováno, jinými slovy řečeno k právnímu stavu účinnému ke dni vydání správního rozhodnutí (ať se bude jednat o rozhodnutí o odstranění stavby, či o dodatečné stavební povolení). Jiná právní konstrukce je vyloučena, neboť v řízení o odstranění stavby nelze odkazovat na právní úpravu účinnou v době skutečného provedení stavby, ale na právní úpravu účinnou ke dni rozhodování správního orgánu. V tomto řízení se totiž nepovoluje stavba plánovaná či zamýšlená do budoucna (jako v případě stavebního povolení), ale posuzuje se stavba již provedená, a toto posouzení tak musí odpovídat právnímu stavu v době rozhodování (srov. zákonnou formulaci přítomného času slovesa - „stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem“ – ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona). Pokud v období mezi skutečným provedením stavby a řízením o odstranění stavby došlo ke změně právních předpisů, které stavebníkovi uložily více povinností či povinnosti jiné, musí tuto negativní skutečnost nést stavebník, neboť to byl on, kdo svým protiprávním jednáním následek způsobil. Posouzení veřejného zájmu podle ust. § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se pak musí upínat na posouzení právního stavu účinného v době rozhodování o odstranění stavby. Stavebník podle názoru soudu může předložit v tomto řízení (pokud se rozhodne podat žádost o dodatečné povolení stavby) dokumentaci jak z roku 1997, tak i z let 1999 – 2000, musí to však být on sám, kdo prokáže všechny další právně významné skutečnosti, zejména to, že tato dokumentace je schopná k vydání dodatečného stavebního povolení ke dni, kdy bude stavební úřad o případném takovém dodatečném stavebním povolení rozhodovat. Soud uvádí, že podle jeho názoru výjimka z čl. 4 odst. 10 vyhlášky o technických požadavcích může být doložena až v řízení o odstranění stavby, přičemž ponechává na úvaze správních orgánů, zda je tato výjimka pro stavební řízení nutná (čl. 4 odst. 10 vyhlášky o technických požadavcích hovoří o umístování staveb

vedení, proto se správní orgány musí vypořádat s tím, zda výměnou stožárů vedení došlo k novému umístění stavby a zda tato skutečnost má mít vliv na stavební řízení).

S ohledem na shora uvedené se pak musí správní orgány vypořádat s žalobní námitkou, že stavbu je nutné posoudit i podle vládního nařízení č. 480/2000 Sb., i se skutečností, zda stavba splňuje parametry podle vyhlášky o technických požadavcích.

IX.

Pro úplnost je nutné poznamenat, že soud neshledal důvodnými další žalobní námitky žalobců.

Z obsahu spisu je patrné, že žalobce Zdeněk Macek byl v řízení zastupován advokátem JUDr. Petrem Kužvartem (podnět k zahájení řízení o odstranění stavby ze dne 26. 10. 2000, k němuž byla přiložena plná moc pro advokáta udělená dne 25. 10. 2000 Ing. arch. Zdeňkem Mackem). Plná moc byla obecná pro „řízení týkající se stavby Vedení 110 Kv Praha západ – Červený Vrch“. Advokát tuto plnou moc přijal. Žalobce tak byl v řízení zastoupen advokátem (ust. § 17 odst. 1 správního řádu), a správní orgány nijak nepochybily, když s takto zvoleným advokátem jednaly a doručovaly mu správní rozhodnutí (ust. § 25 odst. 3 správního řádu). Pokud žalobce Zdeněk Macek poukazoval na skutečnost, že nebyl uveden v rozdělovníku pro doručování rozhodnutí, nejedná se o žádnou vadu správního rozhodnutí, neboť tento rozdělovník je nenormativní a nepovinnou částí správního rozhodnutí (spíše obyčejovou) a z takového neuvedení účastníka v tomto rozdělovníku nemohlo dojít k žádnému porušení subjektivních práv žalobce. Žalobce byl s obsahem správních rozhodnutí prostřednictvím svého advokáta řádně obeznámen a správní orgány při tomto obeznámení žalobce postupovaly v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu.

Soud rovněž nesouhlasí s námitkou, že by všichni zaměstnanci správního orgánu byly pojmově z věci vyloučeny. Ač tato námitka podjatosti nebyla uplatněna v rámci správního řízení do dne vydání napadeného rozhodnutí (tímto skutkovým stavem je správní soud podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. vázán), a soud se tak k ní nemůže závazně v tomto rozsudku vyjadřovat, je možné uvést toliko, že soudu jsou rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové známa. Tento právní názor Krajského soudu v Hradci Králové byl však později Nejvyšším správním soudem překonán (srov. rozhodnutí publikované pod č. 503/2005 Sb. NSS). V dalším správním řízení pak bude na žalobcích, aby svoji námitku podjatosti případně uplatnili a správní orgány na ni budou příslušným způsobem reagovat.

Soud se rovněž neztotožnil s žalobní námitkou, že žalovaný rozhodl v rozporu se svým dřívějším právním názorem uvedeným v předchozím kasačním správním rozhodnutí. Toto rozhodnutí totiž nezrušilo rozhodnutí prvostupňové a věc nevrátilo stavebnímu úřadu k novému projednání, tedy nejednalo se o rozhodnutí, kde by byla správním řádem dána vázanost právním názorem (ust. § 59 odst. 3 správního řádu). Toto rozhodnutí toliko zrušilo rozhodnutí stavebního úřadu a vyslovilo právní názor, že bude nutné provést řízení nové. Zároveň určilo podle ust. § 119 správního řádu stavební úřad, který toto nové řízení povede. Nelze proto správním orgánům vytýkat nerespektování takto vysloveného právního názoru, neboť po tomto prvním kasačním rozhodnutí bylo vedeno správní řízení zcela nové. Na okraj však pouze soud poznamená, že pokud správní orgán takto zásadním způsobem změnil na věc svůj právní názor (sice bylo vedeno řízení formálně jiné, posuzována však byla stejná stavba),

měl by takový názor velice pečlivě odůvodnit, včetně oné změny právního názoru. Pokud tomu tak není, může takové rozhodnutí v občanech oprávněně vzbuzovat pochybnosti o nepodjatosti příslušných správních úředníků.

Soud se rovněž neztotožnil s žalobní námitkou, která vytkla žalovanému výrok napadeného rozhodnutí. Pokud odvolací správní orgán dospěje k závěru, že prvostupňové správní rozhodnutí vůbec nemělo být vydáno, pak podle názoru soudu podle správního řádu je možné vyslovit, že se takové rozhodnutí toliko ruší, aniž by se věc vracela správnímu orgánu prvního stupně vracela k novému projednání a rozhodnutí. Žalobci proti takovému rozhodnutí sice nemají řádné opravné prostředky ve správním řízení, mohou ale využít své obrany ve správním soudnictví, kde takové rozhodnutí bezpochyby věcně projednatelné je. Navíc, taková správní rozhodnutí jsou ve správním řízení spíše výjimečná.

X.

Ze všech shora uvedených důvodů pak soud napadené rozhodnutí pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ust. § 78 odst. 1, 4 s. ř. s.). V dalším řízení je pak správní orgán právním názorem soudu vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.). Právní názor soudu je dostatečně vyjádřen v předchozích částech odůvodnění kasačního rozsudku.

Soud o věci rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci souhlasili (ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.). Účastníci v žalobě navrhovali důkazy, které samozřejmě by bylo nutné provést při jednání, nicméně částečně tyto důkazní návrhy směřovaly do obsahu správního spisu, který se nedokazuje, ale přezkoumává, důkazní návrhy žalobce pak soud neprováděl, neboť pro posouzení věci by neměly žádného významu (soud napadené rozhodnutí zrušil s ohledem na naprosto odlišný právní názor soudu na danou problematiku). Proto, pokud žalobci budou na příslušných důkazech trvat, mohou tato svá práva dostatečně uplatnit v dalším správním řízení.

XI.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy k jejich náhradě mají právo ve věci úspěšní žalobci. Výše náhrady je tvořena zaplaceným soudním poplatkem (6000 Kč – třikrát po 2000 Kč) a odměnou za zastupování advokátem v celkové výši 3225 Kč – 3 úkony po 1000 Kč a 3 režijní paušály po 75 Kč podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Úkony jsou tvořeny převzetím věci, sepisem žaloby a sepisem repliky. Platební místo soud určil k rukám advokáta (ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. za použití ust. § 64 s. ř. s.).

Osobě zúčastněné na řízení žádné náklady řízení nemohly vzniknout, neboť soud jí žádnou povinnost neukládal (ust. § 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat ve lhůtě dvou (2) týdnů po doručení rozhodnutí kasační stížnost za podmínek ust. § 102 a násl. s. ř. s., a to k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím soudu podepsaného. Stěžovatel musí být zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (ust. § 105 odst. 2 s. ř. s.).

V Praze dne 9. ledna 2006

JUDr. Ladislav Hejtmánek

předseda senátu

za správnost vyhotovení:

Simona Štěpinová

Ejk 115/2006

Stavební řízení: řízení o odstranění nepovolené stavby; stavební úpravy

k § 56 písm. g) a § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákonů č. 83/1998 Sb. a č. 127/2005 Sb.*)

I. V řízení o odstranění stavby je při posuzování veřejného zájmu v případě, kdy stavebník podá žádost o dodatečné povolení stavby, nutné vycházet z právního stavu, který tu je v době rozhodování o tomto dodatečném stavebním povolení. Pokud v mezidobí mezi skutečným provedením stavby a řízením o odstranění stavby došlo ke změně právních předpisů, které stavebníkovi uložily více povinností, musí tento nepříznivý stav nést stavebník, neboť to byl on, kdo způsobil protiprávní následek.

II. Pokud dojde k úplné výměně stožárů elektrického vedení, včetně nového zemního osazení takových stožárů, nejedná se o pouhou stavební úpravu, ale o stavbu novou, která vyžaduje stavební povolení.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2006, čj. 7 Ca 1/2005-33**)

Prejudikatura: č. 804/2006 Sb. NSS, č. 1202/2007 Sb. NSS, Ej 214/2008.

Věc: a) Občanské sdružení Okraj, b) Vladimír Č. a c) Ing. arch. Zdeněk M. proti Magistrátu hlavního města Prahy, za účasti akciové společnosti Pražská energetika, o odstranění nepovolené stavby.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor územního rozhodování (dále jen „odbor územního rozhodování“), dopisem ze dne 17. 4. 1997 ve věci: „*Rekonstrukce vedení 110 kV TR Západ – TR Červený vrch*“ (dále jen „stavba“), osobě zúčastněné na řízení (dále jen „stavebník“) sdělil, že k provedení rekonstrukce dvojitého vedení ve stávající trase nemá námítky. Stavbu považuje ve smyslu § 56 písm. g) stavebního zákona za stavební úpravy, na které nebude vydávat územní rozhodnutí.

Magistrát hlavního města Prahy, odbor výstavby (dále jen „odbor výstavby“), v dopise ze dne 11. 6. 1997 uvedl, že pokud by trasa vedení byla jakkoli směrově měněna, vyžaduje změna stavby vydání územního rozhodnutí. V žádosti bylo uvedeno, že rekonstrukce bude spočívat v demontáži stávajícího vedení včetně rozrušení základů a postavení nového vedení ve stávající trase. K tomu platí nadále stanovisko, že v případě úplného odstranění stávající stavby nelze hovořit o udržovacích pracích či stavebních úpravách vedení ve smyslu § 56 písm. g) stavebního zákona. Stavební úpravou se rozumí změna dokončené – realizované stavby, nikoliv její náhrada za novou. Pokud je tedy nově realizována nová stavba, musí být pro její umístění a projektovou přípravu stanoveny podmínky územním rozhodnutím. Odbor územního rozhodování posoudil zamýšlenou

---

*) *S účinností od 1. 1. 2007 nabržen zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).*

**) *Kasační stížnost žalovaného a osob zúčastněných na řízení proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 31. 3. 2008, čj. 8 As 20/2006-129.*

změnu stavby ve smyslu § 56 písm. g) stavebního zákona a odbor výstavby toto posouzení akceptuje, přitom musí respektovat ustanovení stavebního zákona, které taxativně vyjmenovává stavby, které stavební povolení ani ohlášení nevyžadují. V daném případě je třeba podrobněji stanovit, zda se jedná o stavební úpravu, pak nebude vydáváno žádné rozhodnutí stavebního úřadu, nebo zda se jedná o novou stavbu (byť jen v části úseku), která vyžaduje vydání jak územního rozhodnutí, tak stavebního povolení.

Dne 6. 12. 2000 Úřad městské části Praha 6 (dále jen „stavební úřad“) zahájil řízení o odstranění stavby. Rozhodnutím ze dne 26. 4. 2001 stavebníkovi nařídil odstranit předmětnou stavbu.

K odvolání účastníků žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 10. 2001 rozhodnutí ze dne 26. 4. 2001 zrušil. V odůvodnění uvedl, že provedenou stavbu nelze posuzovat podle § 56 písm. g) stavebního zákona. Původní stavba byla v daném úseku zcela odstraněna a nahrazena jinou, je proto třeba na tuto stavbu nahlížet jako na stavbu novou, postavenou bez stavebního povolení.

Stavební úřad rozhodnutím ze dne 15. 6. 2004 nařídil odstranění stavby.

Proti rozhodnutí se stavebník odvolal. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 10. 2004 napadané rozhodnutí zrušil. V odůvodnění uvedl, že ke stavbě se již v roce 1997 vyjadřoval odbor územního rozhodování. Odbor výstavby toto sdělení akceptoval. Stavebník rekonstrukci provedl v roce 2000. Ze spisu není zřejmé, že by tato změna stavby byla provedena jinak, než jak byla v roce 1997 předložena stavebnímu úřadu k posouzení. Proto řízení o odstranění stavby nemělo být vůbec vedeno, stavba již jednou byla stavebním úřadem posouzena a stavebník na tomto základě konal. I když v roce 1997 nebylo vydáno ve správním řízení řádné rozhodnutí, je nutné sdělení stavebního úřadu z roku 1997 považovat za výsledek činnosti správního orgánu, na jehož základě stavebník konal.

Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2004 podali žalobci žalobu k Městskému soudu v Praze. Namítali, že žalovaný v napadeném rozhodnutí změnil svůj právní názor na nepovolenou stavbu, oproti rozhodnutí z roku 2001, aniž by byl nějaký podstatný právní důvod nebo věcný podklad pro takovou změnu. Podle názoru žalobců je definice stavební úpravy uvedena v § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona, přičemž podmínkou pro takové posouzení je zachování půdorysného i výškového ohraničení stavby. V § 56 písm. g) stavebního zákona je pak užíván termín stavební úprava elektrických vedení, který v sobě od roku 1998 (od nabytí účinnosti zákona č. 83/1998 Sb., který novelizoval stavební zákon) zahrnuje obecnou zákonnou definici stavební úpravy. Výkladem těchto ustanovení tak nelze dojít k jinému názoru, než že stavební povolení je zapotřebí ke stavební úpravě elektrického vedení, kde se výrazně mění půdorys i výška. Navíc, podle čl. 4 odst. 10 vyhlášky č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze (dále jen „vyhláška o technických požadavcích“), je od 1. 1. 2000 povinností umisťovat rozvodné elektrické vedení v zastavěných částech obce pod zem. Stavebník se pod záminkou stavební úpravy a zachování původního trasování pokusil vyhnout povinnosti umístit vedení alespoň v těsné blízkosti bytové zástavby pod zem. Případné výjimky z příslušného ustanovení vyhlášky o technických požadavcích se povolují na žádost a ve správním řízení, přičemž tato výjimka musí být vydána před umístěním stavby, což se v daném případě nestalo. Ohledně neformálního stanoviska odboru územního rozhodování ze dne

17. 4. 1997 uvedli, že toto stanovisko nelze v tomto řízení využít, neboť předmětem řízení nebylo územní rozhodnutí, ale zhotovení stavby bez stavebního povolení. Stavba pak byla provedena na základě projektové dokumentace z roku 1999 a 2000, a proto nemohl příslušný správní orgán v roce 1997 takovou dokumentaci posuzovat.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě mimo jiné uvedl, že vychází z právního názoru, že v daném případě je § 56 písm. g) stavebního zákona speciálním ustanovením ve vztahu k obecné úpravě pojmu stavební úprava podle § 139b odst. 3 písm. b) stavebního zákona. Je tomu zejména proto, že u stavby elektrického vedení, která kopíruje terén, nelze jednoznačně určit výškové ohraničení stavby. Část stavby původně povolené jako II. etapa vedení Slapy – Praha – sever v roce 1955, byla provedena ve stejné trase a nedošlo ke zvýšení provozního napětí ani k rozšíření ochranného pásma. Celá trasa vedení je i ve schváleném územním plánu jako trasa vrchního (venkovního) vedení. Předmětná výjimka byla udělena, byť po provedení výměny vedení. Rekonstrukce byla v roce 1997 příslušným správním orgánem posouzena stanoviskem ze dne 17. 4. 1997 jako stavební úprava ve smyslu § 56 písm. g) stavebního zákona a v řízení nebylo prokázáno, že by tato stavební úprava byla provedena jinak. Pokud by tento stavební úřad posoudil věc tak, že pro rekonstrukci vedení je nutné územní rozhodnutí, muselo by následovat vydání stavebního povolení. Pokud by nebyly splněny podmínky podle § 56 písm. g) stavebního zákona, stavební úprava by tak podléhala i vydání územního rozhodnutí. Dokumentace zpracovaná v lednu 1999 není novou nebo jinou dokumentací, ale lze ji charakterizovat jako podrobnější (prováděcí) dokumentaci, než je ta, která se předkládá ke stavebnímu řízení. Z této dokumentace zpracované v lednu 1999 vyplývá, že trasa rekonstruovaného vedení důsledně kopíruje stávající trasu včetně zachování stožárových míst, přičemž základy jsou situovány do původních stávajících míst stožárů.

Městský soud v Praze rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

(...) Definici „*stavební úpravy*“, která je pro posouzení této věci naprosto klíčová, obsahuje přímo stavební zákon ve znění účinném od 1. 7. 1998 v § 139b odst. 3 písm. c) a definuje ji jako změnu dokončené stavby, kterou jsou stavební úpravy, při nichž se zachovává vnější půdorysné i výškové ohraničení stavby. Není správný názor žalovaného (navíc naprosto ojedinělý), že § 56 písm. g) stavebního zákona je zcela svébytným ustanovením, které nemůže být vykládáno ve smyslu § 139b odst. 3 písm. c) stavebního zákona, neboť nic takového ze znění stavebního zákona vůbec nevyplývá. Při výměně stožárů elektrického vedení samozřejmě může dojít k výškové změně stavby, ale i ke změně půdorysné (osazení např. nových patek stožárů), navíc § 139b odst. 3 písm. c) stavebního zákona je zcela obecný a dopadá na ostatní ustanovení stavebního zákona (srov. systematické zařazení tohoto ustanovení a obecné vymezení jeho znění).

Zmíněné vyjádření odboru územního rozhodování bylo vydáno formou dopisu v roce 1997. Toto vyjádření však nelze „*akceptovat*“ z hlediska posuzování pojmu, zda se jednalo o stavební úpravu vyžadující povolení či ohlášení, a to již z toho důvodu, že zmíněný správní orgán se vyjadřoval k naprosto jinému okruhu právních vztahů – k řízení o umístění stavby. Řízení o umístění stavby a stavební řízení jsou dvě rozdílná správní řízení, která hodnotí zcela jiné skutečnosti na základě zcela jiných právních premis. Je pochopitelné, že pokud výměna stožárů byla provedena ve stejné trase, v níž už staré stožáry stály od roku 1955, tak nebylo nutné vydávat nové rozhodnutí o umístění stavby

(pokud by si to správní orgán k tomu příslušný nevyhradil, např. s ohledem na nově zamýšlené dopravní stavby v území), neboť na umístění stavby se nic nezměnilo.

Není však naprosto důvodný názor žalovaného, že by tímto dopisem, který ve svém obsahu vychází z toho, že bude provedena výměna stožárů, bylo dáno stavebníkovi nějaké právo na výměnu stožárů v rámci stavebního řízení, neboť orgán územního rozhodování k takovému právnímu závěru nemá pravomoc. Tato pravomoc je právě na stavebním úřadu, aby posoudil, zda se jedná o stavební úpravu, která nevyžaduje povolení či ohlášení, či zda se jedná v podstatě o stavbu novou. Z této skutečnosti však stavební úřad – žalovaný – v dopise ze dne 11. 6. 1997 zcela správně vychází - „*v případě úplného odstranění stávající stavby nelze hovořit o údržbových pracích či stavebních úpravách ve smyslu § 56 písm. g) stavebního zákona, neboť stavební úpravou se rozumí změna dokončené stavby, nikoli její náhrada stavbou novou*“. Soud nemá k takovému právnímu závěru stavebního úřadu co dodat, neboť je plně v souladu se stavebním zákonem.

(...) Jak bylo shora uvedeno, stavební úřad, na rozdíl od odboru územního rozhodování, posuzuje ve správním řízení vztahy jiné a proto jeho úvaha o přípustnosti stavby s veřejným zájmem musí být podložena jinými argumenty. Tak tomu v daném případě nebylo a již z tohoto důvodu je namístě takové rozhodnutí zrušit. Navíc není možné přehlédnout, že celá výměna stožárů, včetně zemních prací, zcela zjevně není pouhou úpravou stavby, neboť se tu postavila stavba zcela nová (nové stožáry s novým osazením). Tato skutečnost zjevně plyne i z odůvodnění předchozích správních rozhodnutí, kdy stavební úřady konaly ve věci místní šetření. Označit takovou novou stavbu stožárů elektrického vedení za stavební úpravu stavby dosavadní nikdy žádnou oporu ani v zákoně, ani v teoretické literatuře, nemělo.

S ohledem na shora uvedené je pak již bezpředmětné zabývat se žalobním bodem, kde žalobci žalovanému vytýkali, že své rozhodnutí opřel o dokumentaci ke stavbě z roku 1997, a nikoliv z roku 1999 a 2000, neboť na základě stavební dokumentace z roku 1997 žádné povolení ani stanovisko správního orgánu vydáno nebylo a proto správní orgány nemohou z této skutečnosti právně významná zjištění čerpat. V řízení o odstranění stavby podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona bude plně na stavebníkovi, aby prokázal, že stavba byla provedena v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy. Vzhledem ke skutečnosti, že podle názoru soudu se jedná o stavbu provedenou bez stavebního povolení, musí stavebník prokázat právně rozhodné skutečnosti k době, v níž bude o odstranění stavby rozhodováno, jinými slovy řečeno k právnímu stavu účinnému ke dni vydání správního rozhodnutí (ať se bude jednat o rozhodnutí o odstranění stavby, či o dodatečné stavební povolení). Jiná právní konstrukce je vyloučena, neboť v řízení o odstranění stavby nelze odkazovat na právní úpravu účinnou v době skutečného provedení stavby, ale na právní úpravu účinnou ke dni rozhodování správního orgánu. V tomto řízení se totiž nepovoluje stavba plánovaná či zamýšlená do budoucna (jako v případě stavebního povolení), ale posuzuje se stavba již provedená, a toto posouzení tak musí odpovídat právnímu stavu v době rozhodování (srov. zákonnou formulaci přítomného času slovesa - „*stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem*“ – § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona). Pokud v období mezi skutečným provedením stavby a řízením o odstranění stavby došlo ke změně právních předpisů, které stavebníkovi uložily více povinností či povinnosti jiné, musí tuto negativní skutečnost nést stavebník,

neboť to byl on, kdo svým protiprávním jednáním následek způsobil. Posouzení veřejného zájmu podle § 88 odst. 1 písm. b) stavebního zákona se pak musí upínat na posouzení právního stavu účinného v době rozhodování o odstranění stavby. Stavebník podle názoru soudu může předložit v tomto řízení (pokud se rozhodne podat žádost o dodatečné povolení stavby) dokumentaci jak z roku 1997, tak i z let 1999 – 2000, musí to však být on sám, kdo prokáže všechny další právně významné skutečnosti, zejména to, že tato dokumentace je schopná k vydání dodatečného stavebního povolení ke dni, kdy bude stavební úřad o případném takovém dodatečném stavebním povolení rozhodovat. Soud uvádí, že podle jeho názoru výjimka z čl. 4 odst. 10 vyhlášky o technických požadavcích může být doložena až v řízení o odstranění stavby, přičemž ponechává na úvaze správních orgánů, zda je tato výjimka pro stavební řízení nutná (čl. 4 odst. 10 vyhlášky o technických požadavcích hovoří o umístování staveb vedení, proto se správní orgány musí vypořádat s tím, zda výměnou stožárů vedení došlo k novému umístění stavby a zda tato skutečnost má mít vliv na stavební řízení). (...)